

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in ponedeljkov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); livena Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 970.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtne in javne zahvale domaći oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nepravilni dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upravništvo. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje literatur v ulici Molin placolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcijske lista „Edinost“

Nacionalna tiskarna konsorcijske lista „Edinost“ v Trstu

Celje pa narodna čast.

Po vseh evropskih listih, kolikor pošte vajo, odnošaje našega cesarstva, so pisali o Celjskem vprašanju. Poleg nemških listov obeh cesarstev so se bavili najbolj slovanski listi s tem vprašanjem in so med poljskimi pa češkimi listi najbolj obsojali predlog ali nasvet o kompromisu v obče, in da je mogel priložiti a slovenske strani, še posebe. Poljski in češki listi so z očitanjem zametali kompromisni nasvet z načelnega stališča, ker so ne le s praktičnega stališča kazali na Opavo in Tešino, temveč tudi na bodočnost, ker menijo, da, če se Slovenci umaknejo gleda na Celje, dobje nemške stranke pogum, da bodo izpodkopavale vsako analogno točko, katera ne bi ugajala njihovim političnim in nacionalnim interesom.

Podpisani ni mogel dobiti v roke vseh tistih števil slovenskih listov, v katerih se je govorilo o Celjskem vprašanju in omenja naravnost, da ves ta čas niti videl ni »Slovenčevih« števil. Ko se je torej tudi podpisani drznil izreči v posebnem članku v »Edinosti« proti vsakateremu kompromisu, mu niti na misel ni prišlo, da bi v tem vprašanju mogli odločevati strankarski interesi liberalne ali konservativne stranke kranjskih ali gorjskih, ali v obče še kake druge dežele Slovencev. Žalostno bi bilo (ali pa morda je!), ako bi tudi ob tem eminentno političnem in ne le narodno-kulturnem vprašanju gospodovali strankarski interesi.

Kolikor je podpisani zasledil, so bili listi »Slov. Narod«, »Soča«, »Učiteljski Tovariš« in celo nekdanj dosledno konservativne »Novice« v jednom taboru, v tem ko so se »Edinost« in štajerski listi, n. pr. »Domovina«, zlagali v skupni misli odvrčanja vsakatega kompromisa.

Ob tej priliki se je očitala politična »nezrelost« vsem tem, ki so se upirali nasvetu za kompromis. In »Učit. Tovariš« izpoveduje naravnost, da se je motil o vprašanju politične zrelosti podpisanega. Lep poklon za skromnega novinarja, kateremu pa vendar ne treba beračiti pri »Učiteljskem Tovarišu« za spričevalo o boljši zrelosti!

Slovenski listi, ki so priporočali kompromis, so dajali nekake lekcije o političnem oportunizmu. Tu pa mora podpisani izjaviti, da ga je bilo jako sram, da je slovenski čitajoči svet mogel poslušati take lekcije!

To so bile, ako sodimo najugodniše, prave otročarije; ako pa sodimo strože, bili

so ti razgovori lehkomišelnost, podli, frivolni, za vsako pošteno politično mišljenje nečastni, nedostojni vsakega naroda! Kar je zapisano tu, je, o gospoda z najnevejših političnih učnih stolic, utemeljeno izgovorjeno! In, ako se kak list, ki se je postavil za kompromis, že boji, da bi se v »Edinosti« ne ponavljala kaka »trakulja« (da si izposodimo tehnični izraz »Slov. Naroda«), povdarjam, da bi bila taka »trakulja« člankov ravno tem oportunistom najnovejše vrste jako in posebno potrebna!

Doživeli smo razne dobe slovenskih oportunistov. Slovenski listi pa so nekdanj grajali n. pr. bolj ponemčenega, potem drugega konservativnega Kluna, in zaganjali so se v razne druge politike, izlasti oportunistične državne poslanee; a nikdar niso ti oportunisti bili v takem položaju, da bi s ponudbo kakega kompromisa zagrešili toliko, kakor se je zgodilo z nasvetom »Slov. Naroda«. Tudi to trditev bi mogli podpreti s tako »trakuljo«, kakoršna bi bila najmanje temu listu po godu.

Gospoda z visoke šole politične »zrelosti« pri »Slov. Narodu« in tovariših je svoj kompromis podpirala, prvič, s konkretnimi dobički, češ, da dobimo dva popolna gimnazija; drugič, s skrivnostnimi namigovanji, da dosežemo še kaj posebnega, kar pa je doslej znan le dotičnim našim kompromisnim diplomatom! S takega stališča bi šlo za konkretne, vidne, bodi katerekoli vrste pridobitve. Ta gospoda, ki so se še bahali, da so vse dobro premislili, in da pokaže bodočnost, kakó so se oni celó žrtvovali s tem, da so narodu na korist sprožili nasvet o kompromisu, so, ne glede na to, da so kazani in tajno obežani dobički dvomljive, negotove vrednosti, prezrli, da v Celjskem vprašanju so združene izgube ali pa pridobitve takega značaja, da se ne dajo meriti in primerjati s še toliko vrednimi konkretnimi dobički! To vprašanje vključuje čast ali pa nečast vsega slovenskega naroda, in nasvet »Slov. Naroda« bi ne imel v posledicah nič manj in nič več nego izgubo politične časti slovenskega naroda nasproti sebi samemu, vsemu Slovanstvu, izlasti pa avstrijskemu, in nasproti državnikom in našim nacionalnim nasprotnikom.

Tudi da se drugi Slovani in njih zastopniki niso potezali za Slovence glede Celja, dolžni bi bili ti z vsem dovoljenim političnim

orožjem braniti je! Kajti, kar smo pridobili po hudih borbah in po pravici, zahteva, da je branimo z vso svojo zakonito močjo. Na to stran bi se udali le sili, nikakor pa ne za druge dobičke, ki naj bi bili kak ekvivalent za Celje. Ekvivalentov za Celjen in ne more biti! In ako bi vlade privolile, da bi se Slovincem zgodila krivica, bi one izgubile na svoji avtoriteti ravno takó, kakor so izgubile vsled tega, da so odstranile jezikovne naredbe za češki narod. Ali zapomnimo si: o teh naredbah je možno še bolj govoriti, nego o Celju, ker je ono vprašanje bolj zamotano.

Gledé na Celje so pa Slovenci dolžni v bran postaviti se tudi za stran boja v proslasti. Domače in tuje zastopnike, ki so se v svoj čas potegnili za Celjske utrakvistične gimnazijske razrede, so Slovenci dolžni spoštovati s tem, da ne preklicujejo sami, kar je bilo spoznano za pravično, primerno in potrebno. Kaj bi rekli tisti še živi gospodje, ki so nekdanj, kakor člani državnega zbora, pošteno dali svoj glas za pravo Slovencev? Ali bi ne obžalovali, da so se za tak narod borili skupno s slovenskimi zastopniki?!

A kaj bi se le rekli danes tisti slovenski zastopniki, ki so se le pred tedni kakor jeden mož glasovali s slovenskimi poslanci za isto Celje? Ali bi se ne obrnili z zaničevanjem od slovenskih zastopnikov in od slovenskega naroda? Da, da: v resnici so čutili in izražali zaničevanje, ne sicer proti slovenskemu narodu v celoti, ampak proti tistem listu slovenskemu, ki je prvi sprožil misel o kompromisu, in ki je imel pogum, da je s tovariši vred še branil ta nasvet.

V tej točki, ki se dostaje časti ali nečasti vsega slovenskega naroda, tiči jedro odgovora na nasvet o kompromisu »Slovenskega Naroda«. Ta odgovor je naslednji: S tem, da so poslanci drugih slovanskih narodov glasovali za Celje Slovincem na korist, so oni slopili v tem vprašanju v moralno zvezo vsega slovenskega naroda. Slovenski narod jim je radi tega v celoti obvezen. Iz tega sledi, da brez moralnega dovoljenja ostalih slovanskih poslancev državnega zbora Slovinci niso smeli izpremeniti svojih misli, kamo-li ukrepov o Celju! Iz tega zopet sledi, da »Slov. Narod« je bil, ako se res čuti moralno zavezane s slovenskim narodom, tudi moralno obvezan, predno je prišel s svojim nasvetom na dan, pogovoriti se z ostalimi zastopniki vsega slovenskega naroda! Ti

zastopniki pa bi bili potem obvezani, ako bi se njihov novi sklep odtezal od sklepa za Celje, sporočiti istega državnim poslancem slovanskih narodov, kateri so glasovali s Slovinci za Celje! Taka pot bi bila pravična, pravična in poštenega naroda dostojna. Vse drugo, kar se odmika od takó določene steze, je v tem slučaju nepravilno, nedostojno in nečastno.

Ako so poslanci štajerskih Slovencev sklenili, da se bodo na posebnem shodu razgovarjali o Celju, imel je tak shod le pomen potrjenja tega, kar se je v soglasju s slovanskimi poslanci sklenilo v državnem zboru! Štajerski Slovenci, tudi ko bi bili različnega menjenja, bili so takisto obvezani, sklepati le z dovoljenjem tistih, ki so poleg njih glasovali za Celje! Shodu štajerskih Slovencev ni bilo treba praševati za tako dovoljenje, ker so bili apriori prepričani, da je stvar pravična in tudi glede na izpremembe nepremična, neizpremenljiva.

Po takem se skrivajo vsi drugi pomisleki in vse oportunistične spekulacije. Da pa »Slov. Narod« ni obmolknil, temveč se je še nadalje mučil, kako bi branil slabo stvar, to ni škodovalo le temu listu in po njem zastopani stranki, temveč slovenskemu narodu v celoti.

Skupine slovanskih poslancev v državnem zboru so zagledale madež na vodstvu slovenskega naroda; in tega madeža ne izbriše »Slov. Narod« tako lahko. Kedar pridejo zopet slovenska narodna vprašanja na vrsto, spominjali se bodo slovanski poslanci, kaj se je zgodilo leto o Veliki noči, kljub temu, da so oni tako častno glasovali za slovenski narod in z njegovimi zastopniki!

Moralno smo več izgubili, nego bi nam doneslo deset novih pridobljenih gimnazijev. V obče se ta izguba ne da poravnati z nobeno pozitivno narodno ali narodno-politično pridobitvijo. Dolgo, dolgo ne doživi slovenski narod, da bi se za njegove še toliko opravičene interese z enakim oduševljenjem, oziroma ogorčenjem proti našim nasprotnikom, potezali, kakor so se bili v novo potegnili za Celjske manj nego polovičarske vaporednice.

Mi smo majhen narod; pozitivno in s konkretno močjo ne zmoremo mnogo. Čast pa nam je možno ohraniti in braniti, tudi če smo šibki. Buri so vzgled v moderni dobi, kako treba braniti čast naroda! In, ako se naši sinovi v vojnah hrabro boré še tedaj, ko ne

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. I. Š.

V.

Mati in hči ste zapustili dvorano, a Topolkovičeva kočija ja je peljala zopet domov.

Lucija je zaspala trdno, ali niti v spanju ni imela miru od modrega domina. Večno je stal pred njo, slede jej svojim ostrim neizprosnim očesom. Skušala je oddaljiti se od njega, ali bila je kakor prikovana v čaroben krog, bilo jej je kakor zverini, katero je oko orjaške kače začaralo. In ko se je pozno zjutraj prebudila, se je najprej spomnila na domina. Deklica ni niti sama vedela, kako da je ta čudni pojav tako zanimlj; bilo je nekaj od radovednosti, nekaj od strahu.

Mučea se s to mislijo in ugibajoča je sedela popoldne v svoji sobi. Za hip je mislila, da se je morda Topolkovič sam pošalil, ali hitro se je spomnila, da sti očesi domina bili črni in žarki, dočim je nemili jej zaročene imel blede in motni. V to je služkinja prinesla v sobo malo pisemce in je izročila Luciji. Rekla je, da je prinesel listonoša.

Nestrpljivo je deklica pograbila po pismu in pogledala na pisavo od nepoznane roke. Srce jej je zaigralo živje. Trešč roko je snela ovitek.

Kaj je padlo iz papirja? Njena slika! Uvel evet z rudečo vrvico: »Jezus Božji!« je zakričala deklica, tresoč se na vsem telesu. »Saj to sliko, ta evet sem dala Vladimiru, ko je odšel v vojno! Kdo je to dobil, kdo je to donesel?« V razburjenju je pogledala dalje in je našla zamotano pisemce. Odprla je in hlastno, zakričala kakor mra, omahnula in padla na stol. Na nje krik je prihitela mati.

»Kaj je, za božjo voljo?« je vprašala prestrašena, prijemši deklico za obe roki, ali Lucija je ležala brez zavesti. Tedaj je Klara zapazila pismo na tleh, je pobrala in je preletela z očmi nastopne besede: »Gospica Lucija! Vračam Vam, kar ste mi nekdanj dali na pot. Tedaj je bilo to moje, sedaj ni več. Dajte to onemu, kateremu se morate udati radi sramote, s katerim se možete, in radi koristi svoje. Nimam pravice grajati Vas, prigovarjati Vam; saj sem bil mrtev za ves svet. Povrnivši se v domovino sem videl vse, čul vse, in obžaloval, da nisem res po-

ginil. Bodite srečni, o meni ne vprašujte več. Modri domino, Vladimir Milkovič«.

Gospa Dobranička je odrevenela od strahu in groze. Vladimir živ, Vladimir v Zagrebu! Človek, ki je poginil na Madjarskem, da je bil podkrinko na plesu! Vladimir da je plesal z Lucijo! Vse to se je zdelo gospej grozna bajka. To ni mogoče! Tu je menda kakov zlobnež ali zavistnik uprizoril grešno šalo. Da, vse to bo le šala, si je rekla Klara, se podala k Luciji in jo začela tresti. Deklica je pogledala kakor iz spanja. Očesi sti jej strmeli v mater toli strašno, nepremično, kakor kak blaznencev v svojem besnilu gleda v svet.

»Lucija, duša, ovesti se!«, jo je tolažila mati, »kaj si se tako prestrašila?« Menda ne boš verovala, da je to resnica, da je Vladimir živ? Mrtvi se ne vračajo iz groba. To je zlobna šala. Ljudje se jezé na nas; žal jim je radi tvoje bodoče sreče. To je gotovo storila zloba kake tekmovalke«.

»Molči, mati, molči«, je odgovorila deklica kakor brez zavesti, »motiš se; Vladimir je živ. To pismo je jasna priča; poznam vsako potezo njegovega peresa. Spominjam se njegovih oči, umejem sedaj, zakaj me je

strastao stiskal na svoja prsa. Vladimir!« je vskliknila devotka, skočivši po koncu, in je začela letati po sobi kakor zbesnela, »živi ljubljenece mojega srca, on se me je dotikal, moja glava je počivala na njegovem ramenu. Oh Bog! Bog! Znorim! A jaz — pogažena, osramočena, uničena, nevredna, da stopim predenj. Da, da! propala deklica! Mati! Mati! To je vaše delo! Ubili ste me, iztrgali ste mi srce«.

»Lucija!« je planila Klara, »brzdaj svojo neumno strast. Mari sem vedela, da se je ta mladenič, katerega smo smatrali mrtvim, rešil?«

»Vladimir! Moj Vladimir!« je jecljala deklica, ti si bil kraj mene, dotaknil si se me — ti hrepenenje moje! Okrutnež! Ni besedice nisi rekel, kdo si. Ni toliko nisi imel usmiljenja, da grešnico vprašaš o njenem grehu. Oh! to je kruto. Ne, ne, ni mogoče. To je prevara, obmana. Prav govori mati, varajo me zavidniki. Deklica je skočila in iztrgala materi pismo, da je zopet prečita. »Da, da, da!« je zopet zakričala, »njegova roka je, njegova, ona ista, ki me je slavila v žarkih pesmah; sedaj me preklinja. Mati, vrnite mi mojo srečo, mojo ljubezen, moje srce! Vi ste mi to ugrabili — Vi!«

vedo, za kaj: kako naj bi se slovenski narod ne potezal in boril za svoje pravo, katero mu je bilo že pripoznano in izbojevano?! In kako naj bi ta narod opuščal to, kar je v družbi s sokravnimi brati v novo izvojeval?!

Glejte ga, dr. Derschatto! Kaj je rekel na shodu svoje ljudske in neruške napredne stranke v St. Pöltenu na Niževavstrijem due 24. aprila t. l.? To, kar smo označili mi tu s stališča časti, je podprto s pravico, v tem ko se nemške stranke potezajo za krivico. — Načelnik nemške ljudske stranke je povdarjal na tem shodu, da na glasovanju o Celju je Nemcem šlo za čustvo za narodne tožbe, za narodne bolečine in za narodno čast. Pristavil je še načelo: »Kdor si je dal vzeti Celje, umakne se tudi drugod!«

Ali ste slišali, rojaki? Misel, da kdor je opustil Celje, opusti tudi drugo, so povdarjali tudi poljski in češki listi. Posebe in pred vsem pa je dr. Derschatta naglašal narodno čast. Torej čast tem, kjer imajo Nemci stokrat manje pravo nego Slovenci! A Nemcem gre za to, da tam, kjer sedé, hočejo tudi ostati. No, narodna čast je tu glavna točka, in če je dr. Derschatta pameten glede na nemško narodno čast, naj se pogleda »Slov. Narod« s tovariši vred v zrcalo, da vidijo, da li so oni varovali nacionalno čast slovenskega naroda s tem, da so sprožili misel o kompromisu in se potem z vso okornostjo mučili, da bi branili to ponesrečeno misel.

Ravno ti naši branitelji kompromisa se niso bavili čisto nič z narodno častjo, temveč so hoteli slovenskemu narodu vteptati nekaj po tistih načelih, po katerih čisti Žid kupčijo in gnotne dobičke.

Ni čuda torej, da je vskipela kri tudi v slovenskih dijakih, in da so isti po svoje protestovali proti takemu barantanju in prodajanju narodne časti! A slovenski narod more biti zadovoljen, da vidi večino slovenskega dijaštva pogumno dovolj, da v pravi čas izraža svoje čustvo in iz tega proizhaja joče pravilno mišljenje glede na Celjsko vprašanje.

Narodna čast ni barantija, in Celjsko vprašanje je Slovence spravilo v tako zvezo z ostalimi slovanskimi narodi, da so (Slovenci namreč) moralno prisiljeni svojo narodno čast varovati nesamoradi sebe, temveč tudi radi Slovanstva. Štajarski Slovenci in dijaki so, poleg nekaterih listov, rešili narodno čast; in kolikor se narod zaveda prave zveze Celjskega vprašanja, je v tej družbi na braniku za narodno čast. Še bo treba to čast braniti; a nadajamo se, da slovenski narod ostane na svoji straži za to čast. Boljše je tudi narodna častna smrt, nego pa nečastno življenje.

Fr. Podgornik.

Finis....!

I.

Čeprav vem, da se domači peknik ne počeva v ničemer, se vendar le lotujem ne-hvaležnega prorokovanja, da si vsaj sree olajšam od težkega bremena, ki je tare.

»Lucija! Ali si znorela?«

»Nisem«, je odgovorila deklica, »jaz sem pri zdravi pameti, ha, ha, ha, pri zdravi pameti!«

Zatem je odprla omaro ter potegnila iz nje klobuk in ogrtač.

»Kaj hočeš, za Boga!« je vprašala Klara, skočivši pred njo.

»Pojdem ga iskat. Po vsem mestu ga hočem iskati. Povedati mu hočem, da nisem vredna njegove ljubezni, ali povedati mu hočem tudi vso strašno zgodovino svojega življenja. Porečem mu, da nisem popala po svoji volji, po svojem grehu, ter postala ne-vredna, porečem mu, da sta splotka matere in sila zločineca kriva vsemu temu.«

»Lucija, ti si znorela!« je zakričala Klara, postavivši se pred vrata, »ni koraka mi ne storiš iz hiše.«

»Moram ga najti, moram. Zavreči me more, mora, ker jaz nisem več zanj, ali zaničevati me ne sme, ste-li čuli, mati!« je povzdignila deklica glavo in zabola svoji očesi v Klara. »Vi veste to najbolje, da me ne sme zaničevati!«

»Nikamor ne pojdeš! Lucija, hči! Pomisli, kaj delaš! Odločila si, žrtvovati se za

Na bregu valovitega morja sedim. Val za valom plavajo do mene, se razbijejo ob skali in prelivajo jih še bele pene. Južno solnce me greje, na površini morja blišči in lesketa njegov sijaj, da me skoro slepi. In vendar le brepepe oči v svitlo daljavo....!

To je naše slovensko morje — naša Adrija. Peanik je že zdavna zapel »morje adrijsko, bilo si slavjansko!« — In ta pesnik se vedel ni, kako veliko in žalostno je izgovoril za bodočnost.... »Bilo si slavjansko....«

Pred menó leži zemljevid Evrope. Na njem vidim obrežje morja in na tem obrežju naš Trst! Vidim do njega razkopano Slovenijo, obdano od tujih sovražnih narodov, jednako skali, ob kateri se razbivajo valovi silnega morja, ki je ližejo in izpodkopa, dokler je niso ločili od obrežja in potopili na dno morja.

Vprašujem se: kaka bo bodočnost te slovenske dežele in slovenskega naroda, ki še vedno čaka na svojo narodnostno vstaje-lje....?

Odgovor mi daje zemljevid sam.

Cesta, ki vodi od našega obrežja, od našega tržaškega pristanišča, vodi preko si-vega Krasa v zeleno Kranjsko deželo, mimo bele Ljubljane, Gradača, Dunaja, preko dežele Češke v Nemčijo — v Berlin in od todi preko pruske ravnice do obrežja Severnega morja. Poleg tega pota srečujem že od Drave pa do severne avstrijske meje same protivnike slovenskega naroda in slovanske misli. Vsi ti deli velikega nemškega naroda gledajo na glavno mesto nemškega cesarstva, na pruski Berlin, in pričakujejo od tam narodnostno in ekonomsko odrešenje.

Od nemške meje najprej, vse do samega Severnega morja srečavam pa nemški narod sam, ki gleda in stremi k toplemu jugu, sem k nam, na naše blagoslovljeno obrežje, na zanj »objubljene dežele« — na naše tržaško pristanišče, ki ima zanj po-men »zlatih vrat«!

Da, da, to so zlata vrata na jug, na izhod — v sprednjo Azijo — v Indijo — v Afriko, na vse strani bogatega prostranega sveta, kjer povsodi so se Nemci že trdno ugnezdili. Vzeli so si Malo Azijo, ležečo pred nosom Avstrije in ves slovanski Balkan v ekonomsko izkoriščevanje. Povsodi so našo Avstrijo, ki gleda v Berlin kakor da je hipnotizovana izpodkopali in izpodrinili; ona pa, kar le počenja, dela vse: — Pour le roi des Prusses! — za kralja Pruskega!

Kaj pa delamo mi Slovenci. Na kraju prostranih slovanskih dežel živimo in majhni smo, pa ne vidimo daleč. Ne vidimo, koliko nas je, in od katere strani nam je pričakovati odrešenja! Delimo se vrhu tega še v stranke, katere udrihajo jedna po drugi, kakor more le — brat po bratu!! Česar ne podirata Dunaj in Rim, razbijamo mi sami v politični slepoti in politični aparat države je v nemških rokah. Velika trgovina, denarni zavodi, industrija, vse to je dobro 90% v nemških rokah. Po vseh slovanskih deželah vodijo prvo besedo: nemške šole, nemške knjige, nemško novinstvo. To stanje se vzdržuje in podpira z Dunaja doli z vsemi močmi — vsako najmanjše gibanje ali dviganje slovanskega duha se pa ovaja kakor državi nevarno

očeta, na Vladimirja ne moreš več misliti. Po tem, kar se je dogodilo, moreš postati le Topolkovičeva. Vladimir je mrtev za te. Hočeš li razburiti mesto z javnim škandalom, da te zapusti Topolkovič, da nam od tebe ne ostane drugega nego sramota, kateri posledice more pokriti le tvoja močitev. Lucija! Draga, sladka Lucija, zaklinjam te pri živem Bogu, ne pogublaj sebe, starišev svojih! Kje ga hočeš iskati, kje ga najti?«

Lucija je povesila glavo in se zamislila. Potem je začela sem in tja hoditi po sobi, zaustavila se, zopet hodila, sela, pokrila obraz z rokama in začela jokati od srea.

»Lucija! Hči moja! Nikar!«

Deklica jej je mahnila z roko.

»Lucija!«

»Mati«, je zastokala deklica v joku, »prosim Vas, pustite me, pustite me samo. Ne bom ga iskala, hočem ostati doma; prav ste rekli, omožim se, žrtvovati se hočem; ali kakor je Bog, zapustite me, da se najočem, da se našalostim do smrti! Idite!«

Klara je ubogala hčer in se oddaljila takoj, da naloži služabništvu, naj ne puste Lucije iz hiše.

(Pride še.)

in se zavira in zatira — vse to: »Pour le roi des Prusses!«

Leta in leta dela Dunaj vse, kar mu slovanske narode na Balkanu mora spremi-njati v sovražnike! V Srbiji umrli kralj Milan, v Bolgariji ubiti Stambulov — to sta bila prijatelja in zaveznika avstrijske diplo-macije, med katero ga ni niti enega, ki bi bil zmožen izračunati, koliko sta t d v a člo v e k a škodovala avstrijski državi!

V deželah, kjer bi zamogla Avstrija pokazati, kaj da imajo balkanski narodi pričakovati od nje, v Bosni in Hercegovini, stoji avstrijska uprava pred političnim propadom. Vladalo se je in se vlada še vedno v nemškem duhu. Nemštvo se širi z vsemi mogo-čimi in nemogočimi sredstvi in poleg tega se slovansko domače ljudstvo izpodkopa z zna-nimi sredstvi. Izlasti še se hujska proti pravoslavju.

Skoro vsa ekonomska sredstva so izerp-ljena; za previdno reklamo po razstavah in novinah se izdajajo pa milijoni in milijoni goldinarjev. Skoro vsa velika industrijalna podjetja so osnovana z nemškim kapitalom iz »Rajha«, takisto je posojilo za zidanje želez-nice iz »Rajha«. Naši pogumni fantje so mo-rali doli kri prilivati, a danes pobirajo nemški kapitalisti mastne obresti v teh deželah in se v teh čisto slovanskih deželah širi nemška ošabnost brezskrbno in brezobzirno.

Tudi tu se vidi, da avstrijski državniki ne delajo za okrepljenje svoje državne misli, ampak: »Pour le roi des Prusses!«

Kar se pa tiče delovanja avstrijske di-plomacije v tujih deželah, je dobro razvidno iz neštevilnih tožb avstrijskih trgovcev in in-dustrijalcev, da se razni poslaniki in konzuli kar nič ne zavzemajo za avstrijsko trgovino in obrtajo in da vsled tega tekmovanje Nem-čije, katera ima dobro in delavno diplomacijo tudina tem polju, povsodi zmaga. Seveda, ti avstrijski urad-niki so skoro vsi sami Nemci in kakor taki nimajo drugega opravila seobno v bal-kanskih državah, nego vohuniti pri Slovanih in intrigrirati proti njim!..... »Pour le roi des Prusses!«

Tega pa, kar počenja nemški narod v Avstriji, ne treba na drobno naštevati, saj se godi pred našimi očmi.

Gledamo njegove zastopnike v državnem zboru, gledamo njega vsenčiliško omladino na njenih zborih in čujemo njeno petje povsodi: Deutschland, Deutschland über Alles itd. Vse: »Pour le roi des Prusses!«

Rus o Slovencih.

(Po »Slovenec«.)

Al. Haruzin: »Krestjanin Avstrijskoj Krajni i j ego po-strojki«. Otd. ottiski iz žurnala »Živaja Starina« Vyp. I. 1902. g. S. Peterburg - Ti-pografija kn. V. P. Meščerskago. Spasskaja 27. 1902. Vel. oktav. Str. 32.

Pod tem naslovom je izšla ravnokar ruska knjiga, ki je za nas velike važnosti. Tako natančno doslej še noben Rus ni pisal o Slovencih, kakor g. Haruzin, in smo mu zato dolžni vso hvalo.

Haruzin je bil prošlo leto na Sloven-skem in je natančno proučeval življenje našega ljudstva. Etnografi po navadi niso pre-več natančni, a gospod Haruzin se je po-trudil, da vidi ljudsko življenje, posebno v njegovih podrobnih gospodarskih posebnostih, in sad svojega opazovanja, podkreplje-nega s statističnimi podatki, nam podaja v tej knjigi.

Izbral si je kranjskega kmeta kakor glavnega zastopnika slovenske narodnosti in z ono, Rusom lastno trudoljubnostjo, ki se zanima za vse podrobnosti, opisuje njegov značaj in gospodarski položaj.

Najprej podaje pregled naše zgodovine in splošen geografski opis. Potem pa opisuje vse stroke, katerimi si kranjski kmet išče zaslužka. Lesarstvo, vinogradstvo, vse vrste poljedeljskega gospodarstva, način obdelova-nja, setve, živinoreja, poselsko vprašanje, žitna trgovina itd., o vsem govori bitstveno in točno glavno sodbo. Haruzinova sodba o značaju slovenskega naroda je jako ugodna. Pred vsem hvali delavnost našega kmeta. »Ljubja svoj semejný ožag, Slovinec Krany predan i svojej cerkvi. Svobodnyj i poetomu gordyj kranjskij Slovinec samoljubiv i odina-kovo sposoben kag k selskomu hozajstvu, tak i k promislu i k trgovli, a ravno k razvitiju umstvennomu. Vse etičkačstva Slovinca de-lajut iz nego žizneposobnago človeka, su-

mévšago ne toljko ostojat svoju narodnost i jeja samobytnja četrtý, no v dělatsja hozaj-nikom svojej strany, vzjav v svoji ruki kak materijalnjaja bogatstva, tak i rukovoditelj-stvo duhovnago i političeskago svojego raz-vitja.«

Pri tem pa Haruzin vidi tudi težko krizo, katero mora prestajati naš kmečki stan. Nerazmernost med dohodki in izdatki kaže na nekaj statističnih zgledih, potem prestopa do glavnega dela svoje razprave: do po-pisa hiš in gospodarskih po-slopij slovenskih. Popis je jako na-tančen. Posebno ga poživljajo mnogoštevilne po fotografijah prirejene slike. Zlasti so ga zanimale razne vrste kozolcev in stogov po Gorenjskem, Notranjskem in Dolenjskem. Oblike hiš je pa proučeval najbolj v blejski okolici, kjer se je najdalje mudil. Poleg zu-nanjih slik imamo tu tudi natančne načrte, iz katerih se vidi zidava hiš in razporedba hišne opreme. Ti načrti so narejeni po kmeč-kih hišah na Bohinjski Beli, v Zaspem in na Bledu.

Res, hvaležni smo g. Haruzinu za to po-učno knjižico. Bolje ne more nihče opisati slovenskega naroda, nego tisti, ki gre za kme-tičem v hišo in na polje, ki sočutno opazuje njegove skrbi in težave. In tak opisovatelj je g. Haruzin. Želimo, da bi izvedel svoj načrt ter v takih spisih podal Rusom še druge strani iz slov. kulturnega razvoja.

L.

Politični pregled.

V Trstu, 30. aprila 1902

Državni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.)

Poročevalec manjšine, posl. Schraffl, je utemeljeval minoritetni votum in dejal, da mitnice najhujše tiščijo revni kmetijski stan. Izjavil je potem, da odtegne svoj minoritetni votum, da naj se namreč mitnice odpravijo s 1. julijem tekočega leta, ako minister obljubi, da se odpravijo iste vsaj do 1. januarja 1903.

Minister dr. pl. Böhm-Bawerk je izjavil, da je iz različnih razlogov popolnoma nemogoče odpraviti mitnice s 1. julijem t. l., in tudi radi tega, ker se pogodbe z najem-niki mitnice delajo vedno za jedno leto in veljajo sedaj iste do 1. jan. bodočega leta. Minister pa upa, da bo do 1. jan. 1903. možno odpraviti mitnice.

Poslanec Udržal, Jaros in Em. Hrubý so govorili svoje stvarne popravke v češkem jeziku, radi česar so Vnemci burno protestirali. Posl. Herzog je izjavil, da so ravnokar govorjeni češki govori naj-boljši dokaz, kako potrebno je uvedenje nem-škega državnega jezika.

O točkah, predlaganih od proračunskega odseka, glasovalo se je na predlog poslanca Rataja po imenih in je bil naslov »mitnice« vsprejet z 133 glasovi proti 113. Na to so bili ostali naslovi točke »finančno minister-stvo« vsprejeti brez debate, na kar je zbor-nica prešla k razpravi proračuna trgovinskega ministerstva.

Posl. Skála se je baval s trgovsko-obrtnimi zbornicami, katerim je očital, da se mešajo v strankarske boje, mesto da bi slu-žile obrti in trgovini. Tožil je posebej olo-muško trgovinsko zbornico, čije funkcijonarji postopajo strankarko na škodo Čehov.

Posl. Kolišer je priporočal carinsko varstvo za kmetijstvo in se je obširno bavil z žalostnim položajem poljedelstva v državi. Zaključuje svoj govor je povdarjal govornik, da Poljaki store vse, kar je v njih močeh v vzdrževanje države, od katere ne zahtevajo drugega, nego da varuje gališko prebivalstvo pred izseljevanjem iv ububoženjem.

Trgovinski minister baron Call je de-jal, da se Avstrija nahaja pred važnimi do-godki, ki bodo močno uplivali na vso njeno gospodarsko prihodnost. Naznanil je, da se zbornici v kratkem predloži novela k obrt-nemu redu. Vlada si šteje v dolžnost, da poleg male obrti podpira tudi veleindustrijo. Minister je omenjal odredbe, ki so se ukrenile za povspesevanje izvoza in očital industrijal-cem, da zanemarjajo izvoz onih predmetov, ki so v to zelo prikladni. Govornik je izra-zil željo, da bi mlajša trgovinska generacija izkazala več energijo in podjetnost. Govoril je nadalje o zboljšanju trgovinskega par-ciplovstva, na čemer da ima posebne zasluge Lloydova družba. Omenjal je potem reformo subvencioniranja trgovinske mornarice, ka-

(Dalje v prilogi.)

Podpisnemu je izvršiti tužno dolžnost s tem, da javlja vsem članom društva in ostalim sorojakom, da je naš vrli pevec gosp.

Suban Anton

po dolgi mučni bolezni včeraj zaspal v Gospodu.

Pogreb bo jutri dne 1. maja ob 2^{1/2} uri popoldne iz u. Malega mlina štev. 9.

Oddor pev. društva »Kolo«.

Ivan Angeli

ulica Canale 5

zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh vrst in ščetk, nahajajoč se na tržaškem trgu ter zamore konkurirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali korenin tudi malih, Angleške ščetke za čistiti obušala, neprelomljivi ameriški glavniki, angleške ščetke za zobovje čistiti, specialitete za parfumiranje angleškega in domačega izdelka vse po jako znižanih cenah.

Škropilnice

proti peronospori

najnovejša sestava

kakor tudi vsake vrste poljedelski stroji se vdobivajo v velikem izboru pri trdki

Schnabl & C.

v Trstu.

Zaloga strojev

ulica Poste vecchie, vogal ul. Vienna.

kašlju, grloboli, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škatljica stane 60 stotink.

Pozor!

Častim si naznati slav. občinstvu, da je moja prodajalnica vedno preskrbena manufakturnim blagom vsake vrste in po cenah, da se ne bojim nikake konkurence

vsaki dan dohaja novo blago.

V nadeji, da me bo slavno občinstvo počesčalo z obilnimi obiski, beleži spoštovanjem

F. Dobauschek,

trgovec z manufakturnim blagom

Via Barriera vecchia 27 v Trstu.

Se govori slovenski!

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA: Via Tesa, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (koliko poslojpe)
in Via Riborgo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, vzorci in slik, izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIKI RASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na par obrod ali železnico franko.

Paglianovo mazilo (sirup)

za osveženje in čiščenje krvi

prof. Ernesta Pagliano

nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano

je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo. Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.

Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima trdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečaval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil trdki vse sodne troške in odvetniške troške provzročene do leta 1897.

Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter hranimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču.

Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejanj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Trdka nima družic. Napolj 4, Calata S. Marco.

Jemljite na potovanja vedno

A. Thierry-jev balzam

ki ga zamorete za vsak slučaj uporabiti proti zunanjim kakor notranjim bolečinam. — Edino pristno. Vdobja se v lekarnah. Po pošti 12 malih ali 6 velikih steklenic 4 krone. Lekarnar Thierry (Adolf) Limited, lekarna k angelju varuhu v

Pregradi (Rogatec Seuerbrunn.)

Na se izogibljite ponarejanj ter pazi na zeleno varstveno znamko »nuna«, ki je registrovana v vseh naprednih državah.

Na najvišje povečje Njegovega c. in kr. apostolskega Veličanstva

XXII. ces. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodne namene.

Ta denarna loterija, ki je jedina v Avstriji zakonito dovoljena, obsega 17 822 dobikov v gotovini v skupnem znesku 442.850 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje neprekljeno dne 12. junija 1902. Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Duna u. III., Vordere Zollamtsstrasse 7 in v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralci načrti gratis za kupce srečk.

Srečke se depozirajo poštne prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddelk za državne loterije.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure popoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse svoje davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice dobivajo se brezplačno.

Prvo primorsko podjetje za

razpošiljanje in prevažanje pobištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.

Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje pobištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na najboljši način in po zmernih cenah. Nakladanje in prevažanje pobištva po železnici in morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor tudi iz hiše v hišo po celom mestu ali okolici s patentovanimi velikimi vozovi najnovejša konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, zabojov, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljave vsake vrste in kamor si bodi.

Velika zaloga krojnega blaga.

Krojaška zadruga

vpisana zadruga z omejeno zavezo

GORICA Gosposke ulica 7 GORICA

Priporoča vse v to stroko spadajoče blago ter jamči za pošteno in solidno postrežbo.

Cene stalne brez pogajanj.

Spoštovane slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Cglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1. priporoča slavnemu občinstvu svoje nepregorljive mrežice (retine) »Meteor« in vse druge priprave za plinovo luč »Auer«.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti abajaljši Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe karna in sladničarna
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Julij Redersen

zdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih aparatov.

Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst (Nasproti »Isola Chiozza«.)

Kirurški instrumenti, ortopedični aparati modrei, umetne roke in noge, berglje, ernanični pasovi, elastični pasovi in nogovice, suspensori, elektroterapevtski aparati, aparati za umetno dihanje ter predmeti za bolnike

Zaloga

predmetov za kirurška zdravljenja, angleški predmeti od gumijs in nepremočljivih suovij.

PRVA TOVARNA

za čopiče in ščetke

Santo d'Angeli

TRST. — Via S. Antonio — TRST

(nasproti Zennaro in Gentili).

Specijaliteta čopičev za čiščenja dela nepresežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlice, ščetk od perja, palice za iztolči prah.

Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjčkov itd.

Vse po jako nizkih cenah. V prepričanje se prosi blagohoten obisk.

OBUVALA.

— Dobro jutro! Kam pa kam?

— Grem kupit par čevljev!

— Svetujem Vam, da greste v

ulica Riborgo št. 25 po domače k Pierotu. Tam vdobite vsake vrste obuvala za moške, žensko in otroke. Isti popravlja male stvari brezplačno vsakovrstno obuvalo ter sprejema naročbe na debelo in drobno.

Lastnik: Peter Rehar.

Odlikovan z dvema zlatimi in bro-nastimi kolajnami

Fran Hlavaty

ulica Giulia št. 1/A.

Obuvala po angležkem in francoskem vzorcu izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.

Popravljanje starega obuvala.

JAKOB BAMBIČ

trgovec z jedilnim blagom

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsa, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko. Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernimi cenami.

Gostilna „Al Transwaal“.

prej „Antico Gobbo“ Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)

Podpisani priporočajo I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosekar, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.

Domača kuhinja vedno pripravljena.
Krogeljčice. Svojim rojakom se toplo priporočajo

Fran Benčič, krčmar.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrške

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Posojila

proti povrnitvi v 7 in pol letih vdobé c. kr. častništvo, vladni, mestni in železniški uradniki ter vdove kakor tudi uradni podjetji in privatni uradniki, ki so udje kaknega penzijskega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na nepremičnine, urednostne listine, renté, vžitke, zavarovalne police itd.

Obrniti se na Hinko Giberti, ul. Canale 7, 1

Albert Brosch

Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.

— Kožuhar in izdelovalec kap —

Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.

Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.

Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molen in ognju.

Tržaska posojilnica in hranilnica

registrirana zadruga z omejenim poročstvom.

ulica S. Francesco št. 2, I. n.

Telefon 952.

Hranilne uloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%.

Rentni davki od hranilnih ulog plačuje zavod sam. Vlaga se lahko po 1 krono.

Posojila dajejo se samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na menjico po 6%, na zastave po 5 1/4%.

Uradne ure so: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.

Izplačuje se: vsaki dan ob uradnih urah ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

ŠTEFAN CRUCIATTI

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega mramorja v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altare, kakor tudi za podobe bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih cenah.

IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste iz zemlje, porcelana, železa, kositarja in stekla; velik izbor pletenja in lesenega blaga. Lesene pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali druge zboje.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vokal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za sta bišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrška je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

12 žag za obdelovanje lesa in pripravljanje dog.
36 vodnih napeljav.
17 tiskarn in kamnotiskarn.
13 mehaničnih delavnic.
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drug.
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
12 sladničarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd.
Perilnice,
Predilnice,
Tovarne za parafin in cerezin, sardine,
Mline,
Podjetja za napravljane soli,
Tovarne za delati zamaške,
Stiskalnice olja,
Naprave za vodno s'lo,
Tovarne za šumeče vode,
Distilerije,
Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljeno: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

ADOLF HAUPTMANN

V LJUBLJANI.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov. Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Stavbinsko podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izločna okna na vrheno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: desice, parkete, od jermena in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovarska dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vrheno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

FONOGRAFI - GRAFOFONI

PRIREJENI CILINDRI

za koncerte

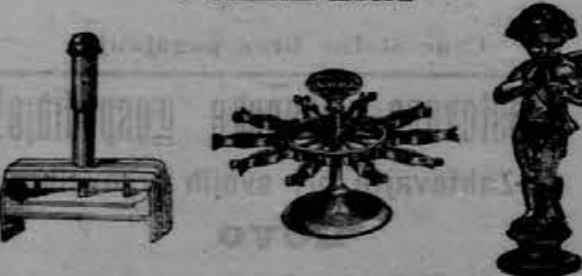
(najboljši na svetu)

tudi na plačevanje v obrokih.

PEČATI, PEČATNI ROČI

umetno izdelani pečati, v velikem izboru

Odlikovani grafični zavod E. Freisinger

tvrške

Avogadro & Altarass

Trst. - Corso št. 2.

Pečati za numeriranje in paginiranje.

Graviranja.

Stroj za ljuknjanje kolkov itd.

Trakovi, barvane pečatne blazine in pripadki za pisalne stroje.

Specialiteta napisane plošče in črle

od kositra, brona, emajlovanega ali izbočenega železa.

HELIOGRAFIČEN PAPIR

pozitiven ali negativen za reprodukcije s pomočjo svetlobe.

MEHANIČNA DELAVNICA

za popravljanje in čiščenje pisalnih strojev vseh vrst.

Velik izbor najnovejših električnih predmetov kakor: Žepne svetilnice za zdravnike in fotografe, naprsne igle itd.

Velika higijsna novost: ELASTICNI TAPETI (za tikčenje obuval) izgotovljeni v močni jekleni žici, uvedeni v prvih bolnišnicah, zavodih prodajalnicah itd. itd.

Pomnoževalni stroj: „OPTIMUS“ (popolnši sapirograf) Kr 28. — v velikosti 22 x 33 cm.

Velik dohod

elastičnih trakov, zajamčeno prve vrste, ru-dežih in č. nih, za cepljenje trt. Za razprodajalce po nižani ceni.

Tudi sem prejel toli zahtevano fosforjevo apno (Fosforkalk in tudi Futterkalk imenovano) za jačenie žl in pitanje živali. Cena 80 stot. klgr. Za več klgr. po nižani ceni. Pošiljatve po povzetju.

Drogerija Emil Cumar

pok. Friderika.

TRST — ul. Belvedere — TRST

Filijalka na Opčinah 212.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

z raven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo) Bogata zaloga raznovrstnih obuval za gospode, gospe in otroke.

Pošne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so poštnine proste.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter se izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporočajo

Josip Stantič čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in nslužbencev konsumnega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr. javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr. priv. avstr. Lloydja.

Amalija vd. Italija

TRST. - ul. Malcanton 4. - TRST.

Velik izbor

pohištva, tapecarij, ogle-dal in okvirjev po nizkih cenah.

Ne boji se konkurence!

„Andemo de Franz“

krōma

v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . „ „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr., črno istersko liter po 28 kr.

Priporočajo se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

Josip Furlan, lastnik.

Najboljši in najpopolnši pisalni stroj. z 10 letnim jamstvom.

THE AUTOMATIC CYCLOSTYLE.

Najpopolnši stroj za pomnoževanje.

»Dramatičnemu društvu«, pevce »Slovenskega pevskega društva« in gospodu pe-
vovodju tega poslednjega kličem: Hvala in
čast Vam, častiti bratje! Le tako naprej:
svojim rojakom, našim bratom, v zabavo,
čast in ponos!

Dalmatinski Hrvat.

Popravek. V včerajšnji uvodni članek
»Neustrašeni Tržačani« in perfidnost »Slo-
venskega Naroda« se je vrnilo par neljubih
pomot. V prvi vrsti zadajega odstavka prve
kolone je izostala besedica »Trsta« in se
more torej stavek začeti: »Slovenci Trsta
in njihovo glasilo....«

V istem odstavku, a v drugi koloni, druga
vrsta od zgoraj, je izostala besedica »je«.
Torej se mora začetek stavka glasiti: »In
vprašanje je, da li ima list....«

Še z obnega zbora ženske podruž-
nice družbe sv. Cirila in Metodija. O
točki »Posamične želje in predlogi« oglasila
se je predsednica, gospa Karla Ponikvarjeva,
tako-le: Ker se ni oglasila nobena častitih
družabnic, dovolite, da povem jaz nekaj svo-
jih misli in želja. Najiskrenejša moja želja bi
gotovo bila ta, da bi bilo danes zbranega tu
več slovenskega ženstva. Žalostno je, ko
vidimo, kako malo se častite družabnice za-
nimajo za napredek in delovanje naše po-
družnice. One, katerih ni tu, si gotovo
mislijo: »Saj odpravijo tudi brez mene!« A
temu ni tako. Danes jako pogrešamo
vse one, katerih ni in pogrešamo
jih povsodi, kjer in kadar bi se
morale shajati vse. Imamo-li morda
te nekatere več dolžnosti napram narodu in
domovini nego druge? Ali so se morda ne-
katere celo odkupile, da so lahko brez taceh
sitnih skrbi?!

Še žalostneje, da, naravnost sramotno pa
je za našo podružnico, da ima tako malo
rednih udinj. Kaj je neki število 200 napram
toliko tisoč in tisoč Slovencev, bivajočih v
Trstu? Ali res ni nobenega sredstva, ali
res ni nikjer nobene pomoči proti temu
velikemu nedostatku? Nekaj moramo vendar
ukreniti! Prosim Vas torej iskreno, Vas
prosim: zavezimo se danes vse, da mora
naša podružnica do prihodnjega obnega
zbora šteti vsaj 500 udinj! Kaj ne, da ho-
čemo delati vae, vstrajno, neutrudljivo, po-
žrtvovalno, da dosežemo vsaj število 500!
A delati moramo vse, ne samo odbor, kajti
lažje pridobi vsaka družabnica po par novih
udinj, nego pa odbor vseh 300, ki jih še
manjka. Dolžnost imamo vse, da delamo na
to; a ne sme nam biti žal ni časa, ni truda!
(Tu so vse zborovalke objubile, da hočejo
delati in nabirati nove udinje, potem je na-
daljevala govornica):

In kaj je tudi število 500 napram pre-
veliki važnosti družbe sv. Cirila in Metodija?
Družba pa ne more delovati in vspevati, če
nima mnogo delavnih podružnic z rednimi
udi. Kaj pomaga tudi naši podružnici vsa
njena delavnost, ako nima stalnih udinj, na
katere se sme zanašati z gotovostjo?!

Prepričana sem, da hočete vse zvesto
držati storjeno obljubo, ter da nam privedete
vse Slovence, kolikor jih poznate, v kolo
naših vrlih sobojevnic.

A boja nam treba! Trdnega, vstrajnega
boja za naše kulturno življenje. Kajti,
vedite dobro, da naš obstanek, t. j.
obstanek Slovencev v Trstu, je od-
visen od šol! Če bomo torej a svojo
požrtvovalnostjo vzdrževali one šole, katere
že imamo, in če bomo ustanovljali še drugih,
tedaj bo bodočnost naša! A brez
šolskega mrtvi. To vedo dobro oni od
zgoraj in naši sosede. Zato nam nočejo dati
šol. Ker nam jih torej nihče noče dati, usta-
novljajmo si jih sami! Skrbeti pa moramo
vsi za nje, od najrevnejšega delavca do naj-
večjega bogataša! Vsaki razmerno in po
svojih močeh.

V najlepši izgled in vzpodbujajo naj nam
bo slavni češki narod. Ta šteje na Dunaju
okoli 200.000 duš, a vlada, oziroma občina
jim noče dati niti ene češke šole. A oni ne
odnehajo, temveč delajo vstrajno in požrtvo-
valno ter vzdržujejo sami ljudske in srednje
šole v raznih krajih, dobro vedoči, da brez
šol bi bili že vsi Čehi ponemčeni, kakor so
tu v Trstu poitalijančeni mnogi sinovi in hčere
slovenskih starišev! In ti sinovi naše krvi so
potem najhujši nasprotniki svojemu narodu
in svojemu jeziku.

Kertorej vemo, da je od šol
odvisno življenje ali smrt našega
naroda, ne bomo več brezbrizno
gledali, kako naš slovenski rod
hira in gineva pred silo tujčev!!

Ne, umreti ne sme! Braniti ga hočemo, kre-
piti ga ter mu dajati novih življenskih moči!
To pa zamoremo le tedaj, če se krepko dru-
žimo ter delamo zanj z vsemi silami, z lju-
beznijo in razumom.

Da, z razumom moramo delati, učiti
se moramo misliti z lastnimi mo-
žgani, presojati z lastnega sta-
lišča, govoriti iz lastnega pre-
pričanja! (Zvršetek pride).

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer
ob 7. uri zjutraj 6.03 ob 2. uri popoldne
12.5 — C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.3
— Danes plima ob 3.11 pop. in ob 4.19
pop.; oseka ob 8.41 predpopoldne in ob —
popoldne.

Dražbe premičnin. V petek, dne 2.
maja ob 10. uri predpopoldne se bodo vslel
naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za ci-
vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:
ulica Tiziano 4, hišna oprava; ulica Tor-
rente 10, hišna oprava in razno; ulica
Acquedotto 16, tiskarski stroji; ulica Poste
Nuove 5, hišna oprava; ulica Geppa 10,
krčmarska oprema; ulica dell' Istria 607,
hišna oprava; ulica Punta del Forno 1,
hišna oprava.

Društvene vesti.

Telovadno društvo »Tržaški Sokol«
dodaje še k včerajšnjemu, v »Edinosti« pri-
občenemu vsopred, da so otroci v spremstvu
starišev vstopnine prosti.

Jutri, v četrtek dne 1. maja, pa bo za
telovadce in gojence od 8½—9. ure zvečer
zadnja skušnja za proste vaje s spremljeva-
vanjem vojaške godbe.

Nadalje se uljudno vabijo vsi člani, ki
imajo društvene obleke, da nas posetijo v
nedeljo na veselici kakor sokoli.

Zahvala. Z Frdeniča pri sv. Ivanu nam
pišejo: Gospodarsko društvo na Frdeniči pri
sv. Ivanu se iskreno zahvaljuje pevskemu
društvu »Slava« od sv. Marije Magdalene
spodnje na preprijaznem bratskem obisku.

O d b o r.

»Slovensko pevsko društvo« pozivlja
pevke in pevce za danes zvečer ob navadni
uri na izredno pevsko vajo v »Slovensko či-
tališče«. Posebno velja ta poziv onim, ki
se niso mogli iz katerega koli vzroka udele-
žiti rednih vaj.

Pevsko društvo »Danica« s Kontovelja
priredi povodom čitalniške veselice v Dorn-
bergu prihodnjo nedeljo, dne 4. majnika,
tjaka izlet, kjer bo tudi sodelovalo na vese-
lici s par zbori.

Ker je to prvi izlet tega društva v
krasno vipavsko dolino, je to društvo s tem
večo radostjo vspregjelo vest, da bo istega
dne veselice v Dornbergu. Odločilo se je
torej vdeležiti se te veselice in sodelovati
na njej.

»Danica« odide v nedeljo zjutraj z
Miramarske postaje do Gorice in od tam po
vozovih v Dornberg. Na svidenje!

Izlet v Rihemberk. Pevsko društvo
»Kolo« priredi dne 15. junija t. l. korporat-
iven izlet v krasno vipavsko dolino in sicer
v Rihemberk, kjer se bo vršila isti dan velika
narodna slavnost. Tjaka izleti namreč isti
dan tudi naš dični »Sokol« in pa veči odde-
lek »Tržaškega podpornega in bral. društva«. Na
tej slavnosti bodo sodelovala skoro vsa
pevska društva vipavske doline in upanje je,
da pridejo tudi naši vrli Goričani na to po-
membno slavnost. Ker je mnogo tržaških
Slovencev, ki bi si radi ogledali naš Kras in
lepo vipavsko dolino, naznanjamo, da odbor
»Kola« najme vozove tudi za nečlene, ako
se isti prigrisajo do 31. maja pri blagajniku
»Kola« v »Delalskem podpornem društvu«,
kjer se od 5—7 uri zvečer dajejo potrebna
pojasnila.

Cena vožnji še ni določena. Lahko pa
rečemo, da bo ista kakih 5 kron za tja in
nazaj.

To bo zopet krasen dan med zavednimi
Vipavci!

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Gorice brzojavljajo »Slov. N.«,
da je tamkaj gospod dr. K e n d a v družbi
dragih svojcev praznoval svojo srebrno po-
roko. Mnogim drugim častitkam naj se pri-
druži tudi naša iskrena.

Vesti iz Kranjske.

* Dramatično društvo v Ljubljani
je imelo v soboto zvečer svoj II. občni zbor.

Podpredsednik, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
je priobčil zboru, da sti se odposlali peticiji
deželnemu odboru in občinskemu svetu ljub-
ljanskemu za višje subvencije. Gospod pod-
predsednik je izjavil svoje uverjenje, da re-
šena dva faktorja bosta uvaževala dejstvo,
da gledališče ni stvar »Dramatičnega društva«,
ampak vsega slovenskega naroda, je torej
zavod eminentne narodne važnosti! (Hvala
gospodu podpredsedniku, da je o tej priliki
povdarjal resnični pomen in važnost sloven-
skega gledališča v Ljubljani! To naj bi se
povdarjalo ob vsaki priliki, da bi prešlo v
kri naroda, in da pridemo enkrat do tega,
da se bo narod zavedal svojih dolžnosti do
tega kulturnega zavoda svojega!! Ali iz te
dolžnosti izhaja vsemu narodu tudi neka pra-
vica! Pravica: zanimati se za ta zavod, go-
voriti o njem, dajati nasvete, kako bi boljše
vapeval in eventuelno tudi — grajati to
ali ono.) Gospodu vit. Bleiweisu smo hvaležni
na tem, da je z označenjem gledališča v
Ljubljani za kulturni zavod vsega naroda,
dal najboljši odgovor onim, ki bi hoteli celo
izvestim novinarjem diktirati: Pustite naše
gledališče na miru! To Vas nič ne briga!
Op. ured.) Ker pa treba angažirati člene
opere in drame, ne bi društvo — ako v par
dneh ne dobi ugodnega odgovora od občin-
skega sveta — moglo več prevzeti vodstva
gledališča, ampak bi je samo podpiralo. Usoda
bodoče sezone pa je odvisna od vspeha pro-
šnje na občinskem svetu, ker se bo potem
ravnal tudi deželni zbor. Večletni predsednik
»Dramatičnemu društvu«, gospod dr. I v a n
T a v č a r je odklonil zopetno izvolitev v
odbor.

* V cerkvi aretiran. Znani ljubljanski
pijanček Jože Pirnat je prišel včeraj zvečer
v stolno cerkev in je tamkaj v svoji pijanosti
rogovilil okoli in zbihal po klopih, da se
moralo poslati po policaja, da ga je spravil
iz cerkve.

* Ljubljanska društvena godba. Me-
sto bivše meščanske godbe se snuje v Ljub-
ljani društvena godba. Ustanovni občni zbor
bo v soboto dne 3. maja. To društvo kupi
glasbila bivše meščanske godbe.

Vesti iz Štajerske.

Za »Dijaški dom« v Celju so že kup-
ljeni prostori. »Dijaška kuhinja« je kupila v
ta namen posestvo »Rosenhof« za 61.000
kron.

Posestvo ima lep park in meri izven
poslopij 90 ar 250 □ (5 h 25 ar. 84 m²)
travnikov porabljenih za stavišča. S tem na-
kupom je skorajšnja ustanovitev »Dijaškega
doma« v Celju zagotovljena. Slovensko ob-
činstvo se torej nujno prosi za pošiljanje
z datnih prispevkov v ta blagi
namen.

— Na sadjerejski in vinogradiški
šoli v Mariboru je bilo koncem šolskega
leta 1900—1901 36 učencev. Od teh je bilo
po narodnosti osem Nemcev in 28 Slovencev;
30 je bilo kmetskih sinov. Poučni jezik je bil
seveda nemški. To šolo je izkončalo lani 10
učencev. Deželo je stal ta zavod leta 1900
34.285 kron; za vsakega učenca je plačala
dežela 926 kron.

Odbor slov. akad. društva »Slovenija«
se je sestavil sledeče:

Predsednik: I. U. C. Božidar Ferjančič,
podpredsednik: I. U. St. Gregor Žerjav, taj-
nik: St. Ph. Vladimir Pušenjak, blagajnik:
I. U. St. Josip Zdolšek, knjižničar: St. Ph.
Josip Hacin, arhivar: St. Ph. Andrej Ipa-
vec in gospodar: I. U. St. Adrijan Zupan-
čič, odborova namestnika: St. Ph. Večeslav
Kalan in St. Forest. Franjo Pahernik.

Od odbora »Slovenije« smo prejeli in
objavljamo:

»Z ozirom na notico v Vašem cenj. listu
pod naslovom »Znamenje časov« izjavlja od-
bor akad. društva »Slovenije«, da ni v ni-
kakih zvezi z neznanim dopisnikom one
notice.

Odločno pa se zavaruje proti temu, da
bi neznani dopisniki brez vednosti odbora go-
vorili o intencijah odbora. Dopisnika pro-
simo, da v bodoče opušča nesmiselna laska-
nja, uredništvo pa prosimo, da upošteva v
prihodnje le taka poročila o internih društve-
nih stvareh, ki so signirana po odboru.

Brzojavna poročila

Sprememba na vodstvu policije
v Pragi.

DUNAJ 30. (B) »Wr. Ztg.« objavlja:
Njeg. Vel. cesar je podelil dvornemu svet-
niku in policijskemu ravnatelju v Pragi,
Gustavu Janota-Förster povodom zaprošenega
umirovljenja plemstvo, oprostivši ga od taks.
Ob enem je cesar imenoval višjega policijskega
svetnika praškega policijskega ravnatelja
Karola Krikava dvornim svetnikom
in policijskim ravnateljem v Pragi.

Deželni zbor štajerski.

DUNAJ 30. (B) »Wr. Ztg.« objavlja
cesarski patent, s katerim se sklene de-
želni zbor štajerski v Gradeo za dan 3.
maja t. l.

Dogodki v Turčiji.

CARIGRAD 29. (B) V okraju Eb.
sandžak Taaz, vilajet Yemen, je počila ustaja
proti lokalnim oblastim. Odposlalo se je vo-
jaštvo za udušenje ustaje.

Državni zbor.

DUNAJ 30. (B) — Zbornica poslancev.
— Po prečitjanju došlih spisov je minister za
poljedelstvo, baron Giovannelli, odgovoril na
več interpelacij. Na to je zbornica nadalje-
vala razpravo o proračunu trgovinskega mi-
nisterstva.

Posl. Lavrencij H o f e r je menil, da je
svota za povspesevanje obrti nezadostna.
Priporoča sicer hvaležno nekatere zakonske
naerte v povspesevanje obrti in gospodarstva,
toži pa radi samovoljnega postopanja pod-
rejenih oblasti, zlasti okrajnih glavarstev.

Govornik je izrazil vrsto želja in nasvetov
za povspesevanje obrti in rokodelskega
stanu, obrtništva in zadružništva. Priporoča
tudi osnovo samostojnih obrtnih zbornic ter
se izreka proti delu v kaznilnicah. Seja traja
dalje.

Štrajk v Karpanju.

PAZIN 30. (B.) Kakih 120 štrajkujo-
čih delavcev rudnika v Karpanju je skušalo
včeraj razkladalce oglja v Stabljah od-
gnati od dela, toda orožništvo jim je prepre-
čilo to nakano. Tir rudniške železnice so po-
škodovali na dveh mestih ter prerežali tele-
fonsko zvezo. — Škoda je neznatna. Sicer je
položenje neizpremenjeno.

Anton Breščak

v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Veturini ima v zalogi v veliki zbirki pohištvo vseh
slogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V
zalogi ima: podobe na platno in sipe, ogledala, žime
palatno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obroke.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.

Salarini

Ponte della Fabbra št. 2, vogal
ul. Torrente. Podružnica Piazza
Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek
za moške in dečke priporoča posebno za binkošne
praznike in birmo: obleke za moške od gld. 6.50 do
24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope v ve-
likem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld.
1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik iz-
bor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9
do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od
gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
nižjih cenah. Hlače od moleskina (zlojeva koža) za
delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v
Korminu od gld. 1.30 do 2.

Lastna posebnost: črtane močne srajce za delavce
gld. 1.20. Velika zaloga snovij za moške na meter
ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo z naj-
večjo točnostjo in v slučaju potrebe v 24. urah.

Velikanska rastava pohištva in
tapecarij. Izvenredno ugodne
cene. **VILJEM DALLA TORRE**
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)
Moje pohištvo donesrečno. —

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI
z omejenim jamstvom
naznanja slovenskemu občinstvu, da
je prevzela
prvo slov. zalogo pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-
varn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a
katera se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago
iz prve roke.

tera reforma da bo istej veliko koristila. Govornik je opozarjal potem na dela za zboljšanje in poplavljanje luk, ki so deloma projektirana za bližnjo bodočnost ter so se deloma že zapričela; med temi so najvažnejša dela za razširjenost trž. luke. Ta luka se za sedaj zboljša kolikor je nujno potrebno, v bližnji bodočnosti pa se bodo dela za izboljšanje nadaljevala, kar bo potrebno po izvedenju druge železniške zveze s Trstom, ki pomnoži tržaško trgovino. Minister je obžaloval, da ni bilo do sedaj možno urediti gospodarskih odnosov z Ogrsko. Pogajanja za avtonomni carinski tarif niso še zaključena. Novi tarifni da bo naloga, da na pravičen način štiti poljedelske in industrijske interese obeh državnih polovic.

V svojem odgovoru na neko vprašanje glede molčečega podaljšanja trgovinskih pogodb še za jedno leto, izjavil je trgovinski minister, da se o takem predlogu ni razpravljalo. Minister je priznal, da je vinska klavzula Abilova petav trgovinski pogodbi z Italijo. Sicer pa se je minister skliceval na tozadevno svojo izjavo od dne 14. maja min. leta. (Gosp. minister bi se bil lahko potrudil, da bi bil na vprašanje o tako važni stvari odgovoril nekoliko manj nejasno in da bi bil vsaj v ekserptu ponovil izvajanja minolega leta, ker vsakdo nima pri rokah vseh stenografskih zapisov, da bi v njih iskal laško ministrov modrost. Bržkone pa so bila tudi ta laška izvajanja tako nejasna, da bi nam tudi s ponovitvijo istih ne bilo mnogo pomagano. Op. ured.) K sklepu je omenil minister, da se izvoz, ki je poskočil iz 2½ do 3½ milijard kron, vrši večinoma v evropske države, s katerimi pa bo ugodno obnovenje trgovinskih pogodb jako težavno.

Posl. grof Terlag je priporočal odpravo vinske klavzule ter je opozarjal na tozadevni je inoglasni sklep zbornice. Govornik je zahteval, naj se trgovinska pogodba z Italijo pravočasno odpove ter naj se v slučaju obnovenja vinske klavzule briše iz te pogodbe. Seja je bila na to zaključena.

O »zakonskem« načrtu Vsenemcev pravi poljska »Nova Reforma«, da ne more biti niti govora o kakem resnem razpravljanju o tem predlogu. Pred vsem da je proračunjen na draženje Čehov. Poljski list pa se nadeja, da se ta manever ne posreči, ker so Čehi politično preizkušani, da bi o prvi priliki zgubljali ravnotežje. Poljakom nasproti pa je predlog Vsenemcev jednostavno perfiden. Hoteli bi jih izključiti iz skupnega boja Čehov in Slovencev, da bi bili ti poslednji laglje pristopni nemški hidri. Tako prizadevanje se je pojavljalo že večkrat, ali vsikdar brez uspeha.

Po teh izjavah v rečenem poljskem listu moramo soditi, da v poljskem taboru nikdo ne misli na to, da bi hotel stezati roko po taki »samostojnosti«, kakoršnja bi jim hotel nuditi Jurij Schönerer. No, radi tega si sploh ne treba delati skrbi. Vsenemci morejo že računati, da jim njihov načrt za odločitev Galicije od »dežel nemškega bunda« še dolgo, dolgo ostane v arhivu, kakor izborna agitacijsko sredstvo — to se pravi: izborna agitacijsko sredstvo tako dolgo, dokler bodo glave v nemških masah tako razgrete, da ne bodo imele nikakega vida in nikake mere za realne razmere v monarhiji, izlasti pa za številno razmerje, v katerem je nemški življenj v Avstriji faktično nasproti drugim narodnostim.

Da, dokler bodo nemške mase slepo verjele političnim kričavim semnarjem, spekulantom in šarlatanom, da je v konstitucionalni dobi sploh možno absolutistično nasilje, da je možno, da manjšina prebivalstva potlači večino živih, energičnih in zavednih, kulturno dvigajočih se in svoje moči zavedajočih se narodnih organizmov, dokler bodo torej nemške mase verjele, da vsenemški politični akrobatje morejo vršiti nadnatorna dela, torej čudeže, dotlej bodo verjele tudi v možnost odločitev Galicije in dotlej bo tudi Schönererju in družbi ta parola služila kakor izborna agitacijsko sredstvo proti drugim nemškim strankam, alias: na lovu za mandate. Hinc ilae lacrimae! Čim pa se izkaže nekoliko iz nemških glav tega šovinizma, te blaznosti, da je nemški narod od Previdnosti pozvan, da dela vsem drugim — krivico in vrši nasilje, pa tudi v odločitev Galicije ne bodo več

verjeli in odločitev Galicije preneha biti

Schönererju tudi kakor agitacijsko sredstvo. To je utopija proračunjena le za razgrete glave. Zato pa se nam ne zdi tolike važnosti dejstvo, da gori navedeni poljski glas odklanja od Schönererja ponujano »samostojnost«, ampak z zadovoljstvom nas navdaja, da poljski list povdarja skupnost boja Poljakov s Čehi in Slovenci ter izjavlja, da se ne posreči noben poskus za ločitev te skupnosti.

Jako izrazito povdarja to misel — misel skupnosti boja Slovanov proti skupnosti Nemcev — drugi poljski list, »Glas narodu«, ki pravi: »Res je sicer, da ljudi Schönererjevega ali Wolfovega kroja nikdo ne smatra resnimi, ali ni smeti pozabiti tega, da svoj vpliv, ali bolje: terorizem vrše tudi na druge nemške skupine. Zato naj bi oni bistrovidni politiki poljskega kluba, ki se navdušujejo za kooperacijo z nemško levico, imeli v spominu, da v levici ne odločujejo ustavoverni veleposestniki, ampak pangermanski agitatorji.«

Ti pojavi iz poljskega tabora silijo v menenje, da so nemška grozodejstva v Vrešenu proti poljskim otročičem in pa vsenemško besnilo v Avstriji napravili velik utis na poljsko mišljenje.

Ta utis se zreali tudi v izvajanjih lista »Glas Narodu« o dejstvu, da je celo vitez Jaworski — ta večni kunktator med svojim avtonomističkim prepričanjem in poljskim rojstvom na eni in vladnim vplivom ter nemškimi vabljenji na drugi strani — odklonil izvolitev predsednika avstrijske delegacije v protest proti nasilju Nemcev proti poljskemu rodu. »Glas Narodu« meni namreč, da ta pasivni protest viteza Jaworskega ne zadošča. Poljski člani delegacije morajo glasno in odkrito dati izraza nazorom poljske javnosti o zvezi z Nemčijo — in to ne le s poljskega, ampak tudi z avstrijskega stališča. Trozveza ne odgovarja Poljakom ne kakor takim in ne kakor Avstrijcem. Bolelo bi vso poljsko skupnost, ako bi nje predstavitelji, če tudi le posredno, dajali podporo najhujim in najbrezobzirnejim sovražnikom Poljakov. Čim se poljskim glasovom v delegacijah pridružijo glasovi tudi družih Slovanov — in Poljaki imajo pravico pričakovati to — potem bodo umeli v Berlinu, da v Avstriji ne vladajo v državi edino Nemci in da bomo povsodi znali govoriti o krivici, storjeni na naših bratih.

Tako naj bi bilo: Poljaki naj le nastopijo in smo uverjeni, da jim bodo Čehi in Jugoslavlani zvesto stali ob boku. Slovanstvo Avstrije je sicer kričeče neprimerno zastopano v delegacijah, vendar pa tak skupni, dosedaj ne še doživljeni nastop gotovo ne bi zgrešil velikega moralnega efekta. To bi bil najboljši odgovor Vsenemcem in vsem Nemcem na njihove velikonemške aspiracije.

Volitve v francosko komoro niso

prinesle pričakovanih senzacij za splošno politično konstelacijo. Številno razmerje med vladnimi strankami na eni, in opozicijskimi na drugi, menda ne bo spremenjeno. Izvršiti je sicer še ožje volitve, ki bodo v nedeljo. In sicer lepo število 177. Ker pa utegne večina teh mandatov pripasti strankam, ki podpirajo vladu Waldeck Rousseau, sodi se, da vlada obdrži večino in da bo ista morda celo nekoliko večja, nego je bila poprejšnja.

Številno torej, v kolikor je možno soditi po brzogovornih poročilih, volitve niso neugodno izpale za sedanjo vladu. Moralno pa ni bilo brez nezgode za vladu. Nobeni vladi ne more biti indiferentno, če se je glavno mesto, sedež osrednje vlade, izreklo proti njej. Metropola Francije, srce naroda francoskega, milijono mesto Pariz je volilo antiministerijalno, antisemitsko. Druga moralna nezgodica za kabinet Waldeck Rousseau bi bila ta, da par ministrov ni moglo prodreti že na prvi volitvi, ampak se morajo spuščati v ožje volitve s protikandidati, pristašev ladi najnasprotnnejših skupin, ki so vrhu vsega morda še osebe politično še le II. ali III. vrste. Tretji precej občutni moralni udarec za sedanjo francosko republiko bi bil, da je stranka nacionalistov razmeroma največ mandatov na novo pridobila. Vlada Waldeck Rousseau je vlada Dreyfusardov, a zmagonosni nacionalisti niso drugega, nego antisemitje (morda z nekoliko primesi monarhističkega mišljenja), ljudje, ki so prepričani o izdajstvu proslulega židovskega kapitana in so torej že radi »afere« po nepremostljivem propadu ločeni od vlade.

Tržaške vesti.

Naročnikom. Kakor je razvidno že v glavi lista, se mora naročnina vedno plačevati. Dasi pa je II. četrtletje začelo že pred jednim mesecem, je še vedno mnogo naročnikov, ki še vedno niso poravnali naročnine. Uprava mora plačevati stavce, kupovati papir, trošiti za poštnine, plačevati urednike in uradnike itd. Zato sme tudi pričakovati od cenjenih naročnikov, da vrše svojo dolžnost s tem, da redno plačujejo naročnino.

Današnji številki smo pridejali opominjevalne liste kdor vdobi tak list, naj ga upošteva, kajti čez nekaj dni začnemo ustavljati list vsem onim, kateri se ne zmenijo za ta opomin.

Uprava »Edinosti«.

Prvi majnik. Kakor že naznanjeno, ne izide jutri naš list, ker so sklenili vsi delavci, med temi tudi črkostavci, da bodo jutri praznovali delavski praznik, dan 1. maja. Delavci bodo imeli jutri zjutraj shod v gledališču »Politeama Rossetti«, potem pa obhod po mestu.

V interesu vseh se nadejamo, da jutranja manifestacija mine v popolnem redu, ker le tako se bodo mogli delavci veseliti svojega praznika, za katerega so se toliko let borili in kateri naj bo simbol delavske solidarnosti.

Z dostojnimi in mirnimi manifestacijami si delavci najlažje pridobijo ugled in spoštovanje vseh stanov ter bodo najbolje koristili svoji stvari. Kakor simbolizira prvi majnik pričetek pomladi, pričetek novega, svežega življenja v naravi, tako simbolizira delavski praznik tega dne pričetek novega socialnega življenja v življenju narodov. To novo življenje pa bodi blagodejno in osvežujoče za vse človeške sloje, kakor je blagodejna in osvežujoča spomlad v prirodi, ne pa spojeno z z viharji in katastrofami, ki so le na škodo vsem in torej tudi delavcu, ki je člen družbe človeške.

Da, delavec ne išči sreče svoje izven ostale družbe človeške, ali celo v sovražstvu do iste, pač pa zahtevaj in delaj na to se svojimi organizacijami in manifestacijami, da ti odmerijo primerno, tebe dostojno in za te častno mesto v družbi človeški.

V tem zmišlju voščimo delavcem za jutranji dan nekajenega veselja.

Prilodnja številka »Edinosti« izide v petek popoldne ob navadni uri.

Shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani. Pripravljalni odbor za IV. shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani nam piše, da se je rok za oglašanje udeležnikov raztegnil do 8. maja. Želeti je, da bi se slovenski časnikarji podvzeli z oglašili.

V spomin. Le prepogostoma — Boga bodi potoženo — pišemo take za nas nevesele spomen-spise. Danes nam je zopet beležiti smrt prerano ostavivšega nas mladeniča Subana Ivana, ki je bil, da si šele 16 leten, že dlje časa vztrajen pevec »Kola«. Poleg ljubezni do petja je pokojnik gojil v svojem mladem sren tudi vročo ljubezen do svojega slovenskega naroda, kar je premnogokrat dokazal s tem, da je starejše svaril, naj se v narodnih društvih ne poslužujejo tujega jezika!

Vrlemu pokojniku kličemo: Vječnaja Ti pamjat. Starišem pa in ostali družini izrazimo najgloblje sožalje svoje.

Kolaši.

O gibanju v škofijah tržaško koperski in puljsko-poreški. Glas o tem gibanju je začel bolj in bolj prodirati v širšo javnost. Hvalimo Boga, da je tako!

To bi pomenjalo energičen zasukljaj na bolje.

Kako naj si drugače pojasnujemo to možnost, da se absurdni odnosi v našem Primorju vzdržujejo tako dolgo, nego ravno po okolnosti, da je dogodkom v naših krajih manjkalo publicitete, širše, razsežneje publicitete. Oficijelni krogi se dajejo informirati redno le od svojih podrejenih organov, kateri poslednji pa niso tako nespametni, da bi govorili resnico, če se ista neljubo dotika njihove kože, marveč gledajo, da apretirajo svoje referate tako, da je varovana njihova koža, naj je tudi resnica o tem potegnila krajši konec.

Kar se pa dostaje javnosti, one javnosti, ki se peha in prepira izven raznih uradov, vidi naše razmere le v tisti luči, v katero jih postavljajo najeti in plačani novinariki sleparji.... Resnici, kakor je pri nas, je dosedaj popolnoma nedostajalo publicitete, javnosti... Tako je bilo možno, da je bil svet popolnoma

desinformiran in desorijentiran, oziroma utodogodke v naših južnih pokrajinah. Ali največje škode nimamo mi Slovani od tega, največje zlo ni še v tem, da resnica ni mogla na dan. Da je bila resnica le prezirana, ne bi nam bilo še toliko škodovalo. Najhujše ni prihajalo od todi, da resnice niso govorili, marveč od todi, da so jo postavljali na glavo, da so jo pretvarjali, da so kričali nasprotno od resnice, da so — falzificirali. Tako je prihajalo, pa se je videlo belo, kar je bilo v resnici črno, in črno, kar je bilo belo. Ni bilo še najhujše to, da svet ni vedel, kdo tu gosposoduje, in kdo trpi, ampak godilo se je tako, da se je zavajal v zmoto, v krivico, da je verjel, da tisti trpi, ki v resnici gosposoduje, a tisti, ki v resnici trpi, da je objesten in neznošen sosed!! Ne le, da široki svet ni vedel za mučeništvo našega roda, marveč je bil uverjen, da oni, ki trpe, so naši nasprotniki, mi pa da smo izivajati in njihovi tirani!

Tako, ob takem sleparstvu, ob takem pretvarjanju in pretvarjanju resnice edino le je bilo možno, da so se monstrozni odnosi, ta nezmisljeni zistem, mogli vzdržati do današnjih dni.

Ali cerkveno gibanje je navstalo v naših škofijah, zdi se, kakor bi hotelo prodreti ta led... Tudi sedaj dela nervozno ves znani aparat, toda dejstva postajajo nekam bolj rententna in si nečejo več dajati tako utesnjevatih svojih udov v oklepe tendencije. Dejstva so začela siliti v svet, kakor da hočejo, naj jih gleda svet, kakoršnja — so! O dogodkih v naših škofijah se množe glasovi v javnih novinah, a preskrbljeno je, da si resnica tudi drugače trebi pot do — raznih mest, kjer so do sedaj slusali le poročila, zrezljana in spletena — diplomatiški.

V prilodnjih številkah hočemo dalje posnemati nekoliko glasov iz javnega novinstva o dogodkih v škofijah tržaško-koperski in poreško-puljski!

Slovensko-nemška zveza na Kranjskem

Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« od minole sobote uvoden članek, v katerem se brani pred očitanjem, da je bila konservativna stranka na Kranjskem kedaj zvezana z Nemci.

O tem se pogovorimo enkrat te dni. Pač pa beležimo že danes velezanimivo izjavo glasila katoliško-narodne stranke na Kranjskem, ki obsoja s pravo slovensko besedo vsako zvezo Slovencev z Nemci, in sicer takole:

»Upamo le to, da slovenski narod preboli to politično bolezen brez znatne škode. Upamo tudi, da slovenska stranka, ki išče zaveznike pri nemških grajščakih zoper drugo slovensko stranko, ne odide zasluženi usodi. Da jo zaloti zaslužena usoda čim preje, zato bomo i mi skrbeli.

Možem pa, ki nastopijo proti sedanji nemškutarski struji v lastni stranki, bomo radi podali svojo desnico v pomoč. Prepričanja v verskosvetovnem naziranju ostaneta tudi pozneje še dva in mi bomo vedno stali odločno za katoliška načela, ljubezen do naroda pa nas mora privedi do tega, da kulturnih in gospodarskih institucij ne podiramo za to, ker jih čuva nasprotna stranka. To pa dela ravno slovenskoliberalna stranka nam nasproti. Kdor v nam nasprotni slovenski stranki ne odobruje taktike »Narodove«, ne soglašaja s slovenskonemško zvezo in želi, da se najdejo vsi narodnomislečni elementi v delu za narodno obrambo, ta naj zapusti ta oportunistični tabor in naj se ne straši terorizma. Mi nismo nespravljivi, ker skrb za blagor naroda nam narekuje ljubezen do njega«.

Laskava sodba. Prejeli smo: V nedeljo sem bil na predstavi operete »Čevljarbaron«, ki jo je novo ustrojeno »Dramatično društvo« v Trstu uprizorilo v gledališču »Armonia«. Radoveden, kakor tujec, da čujem brate Slovence, pohitet sem v gledališče, da vidim slovenske igralce na gledaliških deskah.

Da Vam povem resnico: bil sem iznenadjen, presenečen, tem bolj, ko sem doznal, da so to res sami diletantje in da se prvičkrat — izvzemši par posamičnikov — predstavljajo na večem gledališčnem odru. Obišel sem že razna mesta in čul marsikatero družbo, in pravim Vam, da mlado Vaše dramatično društvo nadkriljuje marsikatero stalno operetno družbo. Slovenci mesta Trsta in okolice se morejo dičiti s takim društvom! Zato zasluži isto res vsako podporo od strani občinstva.